

Yaklaşan Devrim

Theodore Kaczynski

01.06.2010

İçindekiler

1.	3
2.	4
3.	10
4.	12
Not	13

Bizim çokça övülen bütün teknolojik ilerlememiz, ve genel olarak medeniyetimiz, azılı bir katilin elindeki bir balta ile mukayese edilebilir.

Albert Einstein¹

1.

Büyük bir devrim harlanıyor; bir dünya devrimi. Modern zamanların en önemli iki devriminin kökenini dikkate alın: Fransız ve Rus [devrimleri]. 18. yüzyılda Fransa monarşik bir hükümet ve kalıtsal bir aristokrasi ile yönetiliyordu. Rejimin kökeni Orta Çağlara dayanıyordu ve feodal kavramlar ile [feodal] değerler üzerine kurulmuştu – gücünü kılıç ve uzun mızrakla savaşan ağır şövalyelik prensiplerinden alan savaşsever bir tarım topluluğuna uygun kavramlar ve değerler. Rejim yüzyıllar içinde gücün kralın ellerine geçmesi sonucu değişimler yaşadı. Ama birkaç adet önemli özelliği değişmeden bıraktı: Bu, geleneksel ve kalıtsal bir sınıfın güç ve prestij üzerinde bir tekel olarak durup yararlandığı muhafazakar bir rejimdi.

Bu sırada, sosyal evrim hızlanıyordu, ve 17. yüzyılda alışılmışın dışında yükseldi. Fransa'daki eski rejimin baş etmeyi bilmediği yeni teknikler, yeni ekonomik yapılar ve yeni fikirler ortaya çıkıyordu. Ticaretin, sanayinin ve teknolojinin öneminin giderek artması elastik ve hızlı değişimlere adapte olabilecek bir rejim talep etti; haliyle, güç ve prestijin onları miras yoluyla alanlardan ziyade yetenekleri ve başarıları ile onları hak edenlerin almasını gerektiren bir sosyal ve politik altyapıyı da beraberinde. Aynı sürede; yeni bilgiler, başka kültürlerle etkileşim kurmanın bir sonucu olarak beraberlerinde yeni fikirlerle, eski değer ve inanışları zayıflatıyordu. Aydınlanma denilen çağın filozofları yeni arzu ve istekleri kesin kalıplara sokuyor, bu yolla eski değerlerin rekabet edemeyeceği yeni değerler sistemi geliştiriliyordu. 1789'da, Fransa kendini, kendisini yok etmeden yeni değerlere boyun eğmeyecek bir eski rejimin kısılcığında buldu; çünkü bu yeni değerleri aristokratik bir sınıfın dominasyonundan kurtulmadan pratiğe dökmek imkansızdı. İnsan doğası gereği, eski rejimin oluşturunucularının kendi ayrıcalıklarından "ilerleme"ye yol açmak için

¹ Gordon A. Craig tarafından, 4 Kasım 1999 tarihinde The New York Review of Books'un 14. sayfasından alıntılanmıştır.

vazgeçmelerine karşı çıkmaları hiç şaşırtıcı değildi. Böylece eski değerler ve yenileri arasındaki tansiyon büyüdü ta ki kırılma noktasına erişilip devrimin onu takip etmesine dek.

Rusya'nın devrim öncesi durumu Fransa'ninkine benzerdi, lakin Rusların rejimi Fransa'dakinden daha da çağdışı, gerici ve katıydı; ve Rusya'da, dahası, ısrarla rejimi ve eski değerleri zayıflatmaya çalışan devrimci hareketler halihazırda vardı. Fransa'da olduğu gibi, Rusya'daki eski rejim de kendi varlığına son verilmeden yeni değerlere boyun eğmeyi reddetti. Çarlar ve rejimi oluşturanların kendi ayrıcalıklarından vazgeçmeyi reddetmesi sebebiyle, iki değerler sistemi arasındaki çatışma uzlaşamazdı, ve sonuç olarak tansiyon büyüdü ta ki devrim yaşanana dek.

Günümüzde dünya Fransa ve Rusya'nın saygın devrimlerinden önceki durumuna benzer bir hâle yaklaşıyor. "İlerleme" ile bağdaşan değerler – yani, ölçüsüz ekonomik ve teknolojik gelişim– eski değerleri sinayıp Fransız ve Rus devrimlerine yol açan gerilimleri meydana getirenlerle aynı. "İlerleme" ile bağdaşan bu değerler şimdi başka bir baskıcı rejimin değerleri haline geldi: Günümüzde dünyayı yöneten tekno-endüstriyel sistem. Ve tekno-endüstriyel sistemin değerlerini sinayamaya başlayan yeni değerler ortaya çıkıyor. Yeni değerler, tekno-endüstriyel değerler ile tamamen karşıt, bu yüzden bu iki değerler sistemi uzlaşma ile yatıştırılamaz. Bu kesindir ki teknolojinin partizanları gönüllü bir şekilde yeni değerlere pes etmeyecek. Bunu yapmak yaşam amaçları olan her şeyden vazgeçmelerine yol açar; teslim olmak yerine ölmeyi yeğleyeceklerdir. Eğer yeni değerler güçlüce gelişip yayılırsa, sadece devrimle çözülebilecek bir noktaya kadar tansiyonu yükseltir. Ve yeni değerlerin gelişip yayılmasına inanmak için sebepler var.

2.

18. yüzyılın saf optimistliği, bazı insanları, teknolojik gelişmenin insanlığı çalışmaktan kurtarıp yalnızca kendisini geliştireceği; felsefeye, bilime, müziğe, edebiyata ve diğer güzel sanatlara yönelteceğini varsayan bir ütopyaya inanmaya itti. Söylemeye gerek yok ki, işler bu şekilde gitmedi.

İşlerin gittiği yolu tartışırken, özellikle en iyi bildiğim ülke olan ABD üzerinden gideceğim. ABD dünyadaki teknolojik açıdan en gelişmiş ülke.

Diğer sanayileşmiş ülkeler ilerlerken Birleşik Devletler ile aynı doğrultuyu takip etme eğilimindedir. Kısaca, bazı tereddütlerle birlikte geniş anlamda konuşmak gerekirse, bugün ABD diğer sanayileşmiş devletlerin gelecekte geleceği yerde bulunuyor.²

Teknolojik üretim tarzının kendilerine boş zaman yaratıp bu vakitte entelektüel ve sanatsal çalışmalar yapmak yerine, bugün insanlar kendilerini statüye, prestije, güce ve sadece oyuncak görevi gören materyal malları biriktirmeye adıyor. Ortalama modern bir Amerikan'ın; televizyon, filmler ve popüler romanlarla magazinler tarafından kendisine enjekte ettirdiği sanat ve edebiyatın 18. yüzyıl optimistlerinin zihinlerindekiyle hiçbir alakası yok. Pratikte, Amerikan popüler kültürü sadece hedonizme indirgendi, özellikle aşağılık bir tür olan hedonizme. "Ciddi" sanat yaşıyor, ama sinir hastalığına, pesimizme ve kaybedişçiliğe yönelmiş bir biçimde.

Beklendiği üzere, hedonizm mutluluk getirmedi. Hedonist kültürün ruhsal boşluğu birçok insanı tatminsiz bıraktı. Depresyon, sinirsel gerginlik ve anksiyete bozuklukları genele yayıldı,³ ve bu sebepten ötürü birçok Amerikan bu semptomları hafifletmek veya psikolojik durumlarını başka yollarla düzene sokmak için (legal veya illegal) uyuşturuculara yöneldi.

² "Último Reducto" takma adını kullanan muhabirim buna katılmıyor. Ona göre Birleşik Devletler, "Hard Kapitalizm'i"⁽¹⁾ ile, belirli anlamda kesinlikle geri. Geleceğin yolu Batı Avrupa'nın, şu anki ilerlemiş sosyal-refah programlarıdır. Ama onun da yanılma ihtimali var. Teknoloji ilerledikçe sistemin insan çalışmasına olan muhtaçlığını ortadan kaldırıyor, giderek yükselen sayıda insan işe yaramaz hâle gelecek ve [bu insanlar] gereksiz yükten başka bir şekilde isimlendirilmeyecektir. Sistemin kendi kaynaklarını bu insanlara israf etmesi için hiçbir sebebi yok, ve öyleyse onlara acımasızca davranmayı daha verimli bulabilir. Bu yüzden, geleceğin işareti muhtemelen Batı Avrupa'nın yumuşak kapitalizmi değil, Birleşik Devletler'in "hard" kapitalizmi olacaktır. Bunu bize yalnızca zaman söyleyecek.

³ Modern insanın hastalıklı psikolojik durumuna bakmak için, bkz: "The Science of Anxiety" Time, 10 temmuz 2002, sayfa 46-54 (Anksiyete yayılıyor ve 19 Milyon Amerikalıyı etkisi altına aldı, sayfa 48; uyuşturucuların anksiyete tedavisinde çok faydalı olduğu kanıtlandı, sayfa 54); "The Perils of Pills" U.S. News & World Report, 6 mart 2000, sayfa 45-50 (9 yaş veya daha büyük olan çocukların %21'inde mental sıkıntılar var, sayfa 45); "On the Edge of Campus" U.S. News & World Report, 18 Şubat 2002, sayfa 56-57 (Üniversite öğrencilerinin mental sağlığı giderek kötüleşiyor); Funk & Wagnalls New Encyclopedia, 1996, 24. baskı, sayfa 423 (Birleşik Devletler'de 15-24 yaş arasındaki insanların intihar oranları 1950-1990 arasında üç katına çıktı; bazı psikologlar giderek artan yalnızlık ve benliksizlik duygusu ve hayatın anlamsız olduğu görüşünün yükselen intihar oranlarına katkısının bulunduğunu söylüyor); "Americanization a Healty Risk, Study Says" Los Angeles Times, 15

(1) "Hard Kapitalizm" öbeği Türkçede yer edindiği için olduğu gibi bıraktım.

Amerikan sosyal hastalığının diğer belirtileri ise, örnek olarak, çocuk istismarı ve sık sık düzenli uyuyamamak ile [düzenli] yemek yiyememek. Ve, modern yaşama en iyi şekilde adapte olmuş gözükken bu Amerikalılar arasında bile, kendi toplumsal kurumlarına karşı küçümseyen bir bakış hakimdir.

Bu kronik tatminkarsızlık ve modern insanın hastalıklı psikolojik durumu insan varlığının normal ve kaçınılmaz bir parçası değildir. Primitif insanların hayatlarını idealize etmemize veya yüksek bebek kaybı oranı ya da şiddetkar ve savaşçı ruhlu bazı kültürler gibi modern bakış açısıyla hoşumuza gitmeyen gerçekleri gizlememize gerek yok. Yine de primitif insanların modern insanlara kıyasla kendi yaşamlarından daha fazla tatmin olduğuna ve modern insanın yaşadığı psikolojik problemlerden çok daha az etkilendiğine inanmak için sebepler var. Örnek olarak, avcı-toplayıcı kültürlerde, endüstriyel toplumun izinsiz müdahaleleri sebepleriyle bozulmadan önce, çocuk istismarı neredeyse hiç yoktu.⁴ Ve bu kültürlerin çoğunda da çok az anksiyete ve sinirsel gerginlik bulunduğu dair kanıtlar var.⁵

Ama tek sorun modern toplumun insan doğasına yaptıkları değil. Doğaya yapılan zarar da hesaba katılmalı. Bugün bile, modern insanın ara

Eylül 1998, sayfa A1, A19 (Yeni bir araştırma gösteriyor ki Birleşik Devletler'deki Meksikalı mülteciler, Meksika kökenli olup Birleşik Devletler'de doğan kişilerin sadece yarısı kadar psikiyatrik rahatsızlığa sahip, sayfa A1).

⁴ Bknz: Gontran de Poncins, Kabloona, Time-life Books, Alexandria, Virginia, 1980, sayfa 32-33, 36, 157 ("Hiçbir Eskimo, çocuğunu cezalandırmamıştır", sayfa 157); Allan R. Holmberg, Nomads of the Long Bow: The siriono of Eastern Bolivia, The Natural History Press, New York, 1969, sayfa 204-205 (Yaramaz bir çocuk hiç dövülmemiştir; çocukların genellikle kendilerine karşı sabırlı ve uzun süre müsamaha gösteren ebeveynlerine fiziksel bir biçimde agresifliklerini göstermelerine izin verilir); John E. Pfeiffer, The Emergence of Man, Harper & Row, New York, 1969, sayfa 317 (Avustralyalı aborjinler bebek öldürmeyi gerçekleştirmiştir, ama: "Yetişmiş çocukların hiçbir ihtiyacı yadsınmaz. Ne zaman canları yemek isterse, yemek getirilir. Aborjin anneler nadiren kendi çocuklarına ceza verir veya saplak atar, en provoke edici durumlarda bile.")

Diğer taraftan, Afrika'daki Mbutiler çocuklarına sert vurmakta hiç tereddüt etmez. Colin Turnbull, The Forest People, Simon And Schuster, 1962, sayfa 65, 129, 157. Ama bu çocuk istismarı yaptığı sayılabilen Avcı-Toplayıcı toplumlar arasında benim bildiğim tek örnek. Ve bunun Mbuti kültüründe istismar olarak sayılabileceğini düşünmüyorum, çünkü Mbutiler birbirlerine vurmadan da tereddüt etmiyorlar ve sıklıkla birbirlerine vuruyorlar, bu yüzden onların arasında bir darbe bizdeki psikolojik etkiyi yaratmıyor: vurmak aşağılamıyor. Veya bu Mbutiler hakkında okuduklarımdan kaynaklı bana böyle görünüyor.

⁵ Bknz: Gontran de Poncins, op. cit., sayfa 212, 273, 292 ("zihinleri dinlenmede,

sıra onunla etkileşime geçmesine rağmen, Doğa, annemiz, onu [insanlığı] büyüleyip kendine çeker ve ona en büyük ve en harika güzelliğini sunar. Doğal yaşamın tahribi; çoğu insanı endişelendiren, rahatsız eden ve korkutan bir günah. Ama burada doğanın tahribi üzerinde durmamız gerekmiyor, çünkü gerçekler çok iyi biliniyor: giderek daha fazla alanın otlarla dolmak yerine kaldırımlarla dolması, canlı türlerinin neslinin tükenmesi anormal seviyelere yükselmesi, su ve atmosfer giderek kirlenmesi, ve ikincisinin bir sonucu olarak sonuçları öngörülemeyen ve bir felakete dönüşebilecek en büyük sorun olan Dünya'nın ikliminin bile değişmesi.⁶

Bunlar bize kısıtlanmamış teknolojik gelişmenin insan ırkının hayatını tehdit ettiğini hatırlatıyor. İnsan toplumu, dünya çapındaki çevresiyle birlikte, devasa karışıklıklara sahip bir sistemi, ve bu öyle karmaşık bir sistem ki belirli değişikliklerin genel anlamda sonuçları asla tahmin edilemez, uygulanıyor.⁷ Ve modern teknoloji insan topluluğuna fiziksel ve biyolojik çevrenin değişmesi gibi derin değişimler getirmenin yolunda. Bu tür değişikliklerin sonuçlarının öngörülemez oluşu yalnızca teorik değil, pratiksel yolla da kanıtlanmıştır. Örnek olarak, hiç kimse, henüz kesinleşmemiş mekanizmalar aracılığıyla, modern değişikliklerin alerji epidemisine yol açacağını tahmin edemezdi.⁸

Az çok dengeli bir kompleks sistem önemli değişikliklere maruz bırakıldığında, sonuçlar genelde istikrarsızlaştırıcı ve bu yüzden zararlıdır. Örnek olarak, bilindiği üzere canlı organizmalardaki genetik mutasyonların (çok gereksiz olmadıkça) neredeyse tamamı zararlıdır; sadece nadiren organizmaya katkı sağlarlar. Bu sebeple; teknoloji, "organizma" olan biyosfere

ve uyurken kaygısız birisi gibi uyuyorlar," sayfa 273; "Tabii ki kaygılanmıyor. O bir Eskimo'ydu," sayfa 292). Hâlâ avcı-ve-toplayıcı kültürler arasında anksiyetenin ciddi bir problem olduğu yerler var; örnek olarak, Japonya'daki Ainular. Carleton S. Coon, *The Hunting Peoples*, Little, Brown and Company, Boston, 1971, sayfa 372-373.

⁶ Bknz: Elizabeth Kolbert, "Ice Memory", *The New Yorker*, 7 Ocak 2002, sayfa 30-37.

⁷ Roberto Vacca, *The Coming Dark Age*, J.S. Whale tarafından çevrildi, Doubleday, 1973, sayfa 13 ("Massachusetts Teknoloji Enstitüsündeki Jay W. Forrester gösterdi ki karmaşık sistemler içinde, sebep-sonuç ilişkilerini analiz etmek çok zor: Çok nadiren bir parametre yalnızca sadece bir faktöre bağlı oluyor. Olan şu ki tüm faktörler ve parametreler çoklu geri bildirim döngüleriyle birbirine bağlı, açıklıktan fazla uzakta bir yapı...")

⁸ "Allergy Epidemic," *U.S. News & World Report*, 8 Mayıs 2000, sayfa 47-53. "Allergies: A Modern Epidemic", *National Geographic*, Mayıs 2006, sayfa 116-135.

(Dünya üzerinde yaşayan canlıların tamamı) büyük ve daha büyük yeni mutasyonlar tanıttıkça bu "mutasyonlar" tarafından yapılan zarar da büyük ve daha büyük olur. Bir budaladan başka hiç kimse teknolojik ilerleme yolu ile tanıtılan İnsan-Dünya sistemindeki büyükten de büyük bu değişimlerin en yüksek seviyede tehlikeli, aceleci ve gözükara olduğunu reddedemez.

Hâlâ, birkaç onyıl içinde tüm dünya çapındaki tekno-endüstriyel sistemi alaşağı edecek bir fiziksel veya biyolojik bir felaketin yaşanacağını düşünenlerden değilim. Bir felaketin yaşanma ihtimali gerçek ve ciddi, ama şu zamanda bunun gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini bilmiyoruz. Yine de, bu tarz bir felaket yaşanmazsa bile, şu kesin ki başka bir tarz felaket yaşanacak: insanlığın yok oluşu.

Teknolojik ilerleme insanlığının sadece doğasını, kültürünü ve yaşam tarzını değiştirmiyor; direkt olaran insanın kendisini değiştiriyor. İnsan doğasının büyük bir kısmı yaşadığı şartların etkisinin ürünüdür. Gelecekte, teknolojik sistemin gelişmeye devam ettiği varsayıldığında, insanlığının yaşayacağı şartlar geçmiştekine göre o kadar değişecek ki, insanın kendisini değiştirmeye başlayacak.

Özgürlük özlemi, doğaya bağlılık, cesaret, onur, dürüstlük, ahlak, arkadaşlık, sevgi ve tüm diğer insan içgüdüleri... hatta özgür iradenin kendisi; bütün bu insan özellikleri, insanlığın şafağından beri en önemli değerler olanlar, binlerce yıl boyunca evrimleştiler çünkü onlar eski insanların yaşadığı primitif durumlar için uygun ve yararlıydı. Ama bugün, "ilerleme" [(!)] insan yaşamının durumlarını o derece değiştiriyor ki eskiden avantajlı olan bu özellikler giderek eski ve işe yaramaz duruma dönüşüyor. Sonuç olarak, ya yok olacaklar ya da tamamen farklı bir şeye dönüşüp bize uzaklı⁽²⁾ kalacaklar. Bu fenomen hali hazırda görülebilir: Amerikan orta sınıfı içinde, onur kavramı pratik olarak silindi, cesaret artık az değerli, arkadaşlık neredeyse daima derinlikten mahrum kaldı, dürüstlük geriliyor,⁹ ve özgürlük bazı kişilerin gözünde kurallara uyum olarak görülmeye başlandı. Ve akılda bulunsun ki bu sadece başlangıcın başlangıcı.

⁹ Birleşik Devletler'deki dürüstlüğün gerilemesine dair, şu ilginç makaleye bakınız: Mary McNamara, Los Angeles Times, 27 Ağustos 1998, sayfa E1, E4.

(2) Fransız kalmak anlamında.

İnsan doğasının giderek artan bir hızda değişeceği tahmin edilebilir, çünkü bir organizmanın evrimi, doğası birdenbire değiştiğinde oldukça süratlidir. Bunun ilerisinde, biyo-teknoloji yoluyla, tüm diğer canlı organizmalar gibi, insanoğlu da kendisini değiştiriyor. Bugün, "dizayn edilmiş bebekler" olarak adlandırılan moda Birleşik Devletler'de çok popüler. Belirli karakteristik özelliklere sahip bir bebek isteyen kadın, örnek olarak: zeka, atletik kabiliyet, sarı saç, ya da uzun boy, istediği özelliklere sahip bir kadınla anlaşmaya varıyor. Özelliklere sahip olan kadın (genellikle bir ücret karşılığında – bunu işe çeviren kadınlar da var) rahmine konulmak üzere diğer kadına yumurta bağışlıyor ve bu özelliklere sahip olmayan kadın -umut ederek- dokuz ay sonra bu özelliklere sahip bir bebek dünyaya getirmek istiyor.¹⁰ Bunu tartışmaya yer bile yok ki, biyo-teknoloji geliştikçe, yumurta ve sperm hücrelerinin genetik modifikasyonu yoluyla yeni bebekler giderek artan bir şekilde daha efektif dizayn edilecek,¹¹ böylece insan doğası giderek doğanın özgür yaratımları yerine planlı bir şekilde üretilmiş şekle benzeyecek. Bunun bizim bir insanın nasıl olması gerektiğine olan duygumuza karşı aşırı ofansif olmasının yanında, sosyal ve biyolojik sonuçları öngörülemez olacak, ayrıca tüm yaşanabilecek sıkıntıları da.

Ama belki de bu uzun ölçüde önemli olmaz, çünkü insan doğasının elbet bir gün eskimesi mümkün. Şu an seçkin bilim insanları arasında birkaç on yıl içinde bilgisayar uzmanlarının insan doğasından daha zeki makineler tasarlayacağına inananlar var. Eğer bu gerçekten yaşanırsa, insan doğası eski ve gereksiz olur, ve sistem ondan vazgeçer.¹²

Bunun yaşanması kesin olmamasına rağmen, şu kesin ki dengesiz ekonomik büyüme ve delice bir şekilde teknolojinin gelişmesi her şeyi altüst

¹⁰ Rebecca Mead, "Eggs for Sale", The New Yorker, 9 Ağustos 1999, sayfa 56-65.

¹¹ "Redesigning Dad", U.S. News & World Report, 5 Kasım 2001, sayfa 62-63 (sperm hücreleri arızalı genleri tedavi etmede en iyi durumda olabilir; teknoloji neredeyse hazır).

¹² Bknz: Bill Joy, "Why the Future Doesn't Need Us," Wired, Nisan 2000, sayfa 238-262. Kimse akıllı makineler gibi teknolojilerin gelişmesini tahmin ederken çok fazla kendine güvenen birisi olmamalı. Örnek olarak, 1970'de bilim insanları 15 yıl içinde insanlardan daha zeki akıllı makineler olacağını varsaydı. Chicago Daily News, 16 Kasım 1970 (sayfa sayısı erişilebilir değil). Açık bir şekilde bu varsayım gerçeğe dönüşmedi. Her şeye rağmen, akıllı makinelerin insanlardan daha zeki olabilme ihtimalini yadsımak ahmakça olur. Hatta, eğer teknolojik sistem gelişmeye devam ederse bu tarz [zeki] makinelerin bir gün gerçekten de var olacağına inanmak için sebepler var.

ediyor, ve final sonucun felaketle sonuçlanmadan nasıl gerçekleşeceğini tahmin etmek güç.

3.

Uzun süredir sanayileşen ülkelerde, misal İngiltere ve Almanya, ve hepsinden önce Birleşik Devletler’de, teknolojik sistemin bizi felaket yoluna soktuğuna dair bilinç giderek artıyor.

Ben 1950’lerde doğduğumda, pratik olarak herkes sevinçle ya da hevesle ilerlemeyi, ekonomik büyümeyi, ve hepsinden önce teknolojiyi hoş buluyordu, ve kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde bunların tamamen yararlı olduğuna inanılıyordu. Tanıdığım bir Alman bana teknolojiye karşı olan ilginin Almanya’da da o vakitlerde yaygın olduğunu söylemişti, ve bu yolla bunun tüm sanayileşmiş ülkeler için geçerli olduğunu sonucunu çıkarabiliriz.

Fakat zaman geçtikçe bu yaklaşım değişiyor. Söylemeye gerek yok ki, çoğu insanın teknolojiye karşı bir düşüncesi bile yok çünkü zihinlerinin bunu kabul etmesi zahmetine katlanmak istemiyorlar; hiç düşünmeden kabul ediyorlar. Ama Birleşik Devletler’de ve düşünceli insanlar arasında - zahmete girip yaşadığı toplumdaki problemleri gün yüzüne çıkaran kişiler-teknolojiye karşı yaklaşım içten bir biçimde değişti ve değişmeye devam ediyor. Teknoloji konusunda hevesli olanlar genellikle kişisel bir sebeple kâr sağlama amacı gözetiyor; bilim insanları, mühendisler, askerler ve şirket yöneticileri gibi. Geri kalan çoğu insanın yaklaşımı ise ilgisiz veya alaycı: sözde ilerlemenin beraberinde getirdiği tehlikelerin ve sosyal gerilemenin farkındalar, ama ilerlemeyi engellemek imkansız olduğu için buna karşı yapılan her eylemin faydasız olduğunu düşünüyorlar.

Yine de, giderek artan bir toplulukta, özellikle gençler arasında, pesimist ve edilgen durumda olmayanlar var. Dünyanın yok edilmesini reddediyorlar ve kendilerini tekno-endüstriyel sistemin boyunduruğundan özgürleştirecek yeni değerleri arıyorlar.¹³ Bu hareket henüz şekilsiz ve daha

¹³ Bknz: Bruce Barcott, “From Tree-hugger to Terrorist,” New York Times Sunday Magazine, 7 Nisan 2002, sayfa 56-59, 81. Bu makale birkaç yıl içinde tekno-endüstriyel sistemi alaşağı edecek gerçek ve efektif bir devrimci hareketin gelişmesini açıklıyor. (Birkaç yıl önce üsttekileri yazdığım zaman, bu tarz bir hareketin Birleşik Devletler’de olmadığını hesaba katmam gerekiyordu. Vasıfı liderden yoksunluk çekiliyor, ve gerçek devrimciler kendilerini sözde devrimcilerden ayırmayı başaramamıştı. Ama Bruce Barcott’un makalesi, başka kaynaklardaki bilgilerle beraber, gerçek bir devrimci hareket için hammaddenin mevcut oldu-

yeni şekil almaya başladı; yeni değerler hâlen değişken ve yüzeysel tanımlı. Ama teknoloji bu deli ve yıkıcı yoldan ilerledikçe, verdiği zarar giderek daha gözle görünür ve rahatsız edici oldukça, bu hareketin büyüyeceği ve sertlik kazanıp değerlerini güçlendireceği ve bu değerleri daha kesin hâle sokacağı bekleniyor. Bu değerleri, şu anki görünüşlerine göre ve mantıksal açıdan bu değerlerin ne olması gerektiğine göre yargılasak, muhtemelen aşağıdaki gibi bir form alacak:

- I. Tüm modern teknolojinin reddi. Mantıksal açıdan bu gereklidir, çünkü modern teknoloji tüm iç parçalarının tikelden tümele birleştiği bir bütündür; bunun iyi gözüken parçalarını atmadan kötü parçalarından kurtulamazsınız. Kompleks bir canlı organizma gibi, teknolojik sistem ya yaşar ya da ölür, zamanın hiçbir kısmında yarı ölü yarı canlı duramaz.
- II. Medeniyetin kendisinin reddi. Bu da mantıksal, çünkü günümüzdeki teknolojik medeniyet, medeni ilerlemenin en sondaki aşamasında, ve eski medeniyetler bugün çok büyük ve çok tehlikeli hâle gelen kötülüğün tohumunu çoktan atmış durumda.
- III. Materyalizmin reddi,¹⁴ ve onun yerine ılımlılığı ve kendine-yeterliliği baz alıp mülk ve statü gibi kavramları küçümseyen bir konseptin yerleştirilmesi. Materyalizmin reddi teknolojik medeniyeti reddetmenin önemli bir parçasıdır, çünkü sadece teknolojik medeniyetler modern insanın bağımlı olduğu materyal nesneleri temin edebilir.
- IV. Doğaya karşı sevgi ve hürmet, veya hatta doğaya tapmak. Doğa, kendisini ölümle tehdit eden teknolojik medeniyetin zıttıdır. Öyleyse teknolojinin kötü değerlerine karşı doğayı pozitif değer olarak düzenlemek mantıklıdır. Dahası, doğaya karşı hürmet veya hayranlık modern toplumdaki ruhani boşluğu doldurabilir.

ğını gösteriyor. Yeterli tutku ve bağlılığa sahip olup risk alma ve büyük fedakarlıklar yapmaya hazır insanlar var. Bu hammaddenin efektif bir hâle dönüşmesi için yalnızca birkaç işgörür lider gerekli.

¹⁴ Ültimu Reducto bu kısımda bir belirsizliğin olabileceğini söyledi. Bunu yok etmek için, açıklamalıyım ki "materyalizm" kelimesi burada filozofik materyalizmden ziyade maddi kazanımlara sahip olmayı yücelten değerleri ifade ediyor.

V. Özgürlüğün yüceltimi. Modern medeniyetin bizi mahrum bıraktıkları arasında, özgürlük ve doğa ile yakınlık en değerli olanlardır. Hatta, insan ırkı medeniyete kulluk etmeye başladığından beri, çağlar boyunca özgürlük isyancıların ve devrimcilerin en sık ve en inatçı bir biçimde talep ettiği varlık olmuştur.

VI. Bugünkü duruma sebebiyet verenleri cezalandırmak. Bilim insanları, mühendisler, şirket yöneticileri, politikacılar ve bundan böyle bilinçli ve kasıtlı olarak teknolojik ilerleme ve ekonomik büyümeyi savunanlar suçluların en kötüsüdür. Onlar, bugünkü teknofililerin yaptığı şeyleri hayal bile edemeyen Stalin ve Hitlerden daha kötüdür. Bu yüzden adalet ve cezalandırma talep edilecektir.

Tekno-endüstriyel sisteme karşı muhalefet aşağı yukarı yukarıdaki değerlere benzemelidir; ve bu tarz değerlere acil bir şekilde ihtiyaç olunduğuna dair fazlaca kanıt var. Açıkça bu değerler teknolojik medeniyetin yaşayışıyla tamamen uyumsuzdur, tıpkı Fransız ve Rus devrimlerinin arifesinde ortaya çıkan değerlerin bu ülkelerdeki eski rejimlerle tamamen uyumsuz olması gibi. Tekno-endüstriyel sistemin zararları giderek büyüdüğü, kendisine karşı yeni değerlerin yayılacağı ve giderek güçleneceği düşünülebilir. Eğer teknolojik değerler ve yeni değerler arasındaki tansiyon yeterince yükselirse, ve uygun bir durum ortaya çıkarsa, Fransa ve Rusyada olan şey tekrar yaşanacaktır. Bir devrim meydana gelecektir.

4.

Ama ben bir devrim yaşanacağını sanmıyorum; bir [devrimin] yaşanması görülmeyi bekliyor. Devrim yolunun karşısında duran birkaç faktör var, aşağıdakiler de bunların arasında.

A. Bir devrimin yaşanacağına olan inanç eksikliği. Çoğu insan var olan sistemin yenilmez olduğunu ve bu sistemi yolundan saptırmaya hiçbir şeyin gücü yetmeyeceğine inanıyor. Devrimin gerçek bir seçenek olduğu asla akıllarına gelmiyor. Tarih gösteriyor ki insan benliği, eğer etraflarındaki kişiler boyun eğiyor ve hiçbir çıkış yolunun olmadığına inanıyorsa, sınırlı bir biçimde de olsa her türlü adaletsizliğe göz yumuyor. Diğer tarafta, bir çıkış yoluna dair umut yeşerdiği

anda, çoğu zaman peşinden bir devrim geliyor.

Böylece, paradoksa, tekno-endüstriyel sisteme karşı devrimin önündeki en büyük engel bu tarz bir devrimin yaşanamayacağına olan inanç. Eğer yeterince insan toplanıp bir devrimin mümkün olduğuna inanırsa, [devrim] gerçekte de mümkün olacaktır.

- B. Propaganda. Teknolojik toplum propaganda sistemine sahip, modern iletişimasyonun medyası sayesinde, tüm eski toplumlarınkinden daha güçlü ve daha efektif.¹⁵ Propaganda sistemi devrimcilerin tekno-endüstriyel değerleri zayıflatmasını daha da zorlaştırıyor.
- C. Sözde devrimciler. Günümüzde çok fazla insan kendini isyankar sanıp bununla gurur duyduğu halde aslında var olan sistemi devirmek adına hiçbir eylem gerçekleştirmedi. Bunlar sadece kendi psikolojik ihtiyaçlarını karşılamak için isyancılık veya devrimcilik oyunu oynuyorlar. Bu sözde devrimciler efektif bir devrimci hareketin ortaya çıkmasına engel oluşturabilir.
- D. Korkaklık. Modern toplum bize edilgen ve itaatkar olup fiziksel şiddetten korkmamız gerektiğini öğretti. Dahası, modern hayatın şartları tembelce, yumuşakça ve korkakça. Devrimci olmak isteyenler öncelikle bu zayıflıkların üstesinden gelmeli.

Not

"Yaklaşan Devrim"i birkaç yıl önce genç bir İspanyol adamın önerisi üzerine yazdım, ve İspanyolca yazdım. Burada, açık, bunu İngilizceye çevirdim. "Yaklaşan Devrim"in orijinal notları arasında İngilizceden İspanyolcaya çevrilmiş birçok alıntı vardı. Eğer bu alıntıları tekrar İngilizceye çevirseydim, ortaya çıkan çeviriler orijinal İngilizce halleriyle eş değer olmayacaktı. Bu yüzden, mümkün olduğu yerlerde, alıntıları doğru yapabilmek adına orijinal İngilizce kaynaklarına geri çevirdim. Fakat, birkaç alıntıda ihtiyacım olan İngilizce materyallere erişimim yoktu, ve bu

¹⁵ Bu ilginç makaleye bakınız: "Propaganda"; The New Encyclopædia Britannica, Volume 26, 15th edition, 1997, sayfa 171-79. Bu makale modern propagandanın etkileyici gelişmişliğini açığa çıkarıyor.

tarz durumlarda direkt alıntılar yerine başka kelimelerle açıklama yapmak zorunda kaldım. Ancak tırnak içine alınmış materyaller daima kelimesi kelimesine alıntılanmıştır.

Anarşist Kütüphane

Theodore Kaczynski

Yaklaşan Devrim

01.06.2010

10.08.2022 tarihinde şuradan çevrildi: theanarchistlibrary.org

Çeviri: Azad Güneri

İngilizce Aslı: The Coming Revolution

tr.anarchistlibraries.net